

Šarlah

Šarlah (skarlatina)

Šarlah ili skarlatina je dječja zarazna bolest uzrokovana **beta-hemolitičkim streptokokom grupe A**. Bolest najčešće počinje općim simptomima kao što su **visoka temperatura, glavobolja, bolovi u mišićima i kostima, povraćanje te bolovi u trbuhu**.

Dijete može imati **žarko crveno ždrijelo**, naslage na krajnicima (tonzilama) i/ili **crvene točkice na nepcu**, a često su povećani i bolni limfni čvorovi na vratu.

Od **drugog do trećeg dana bolesti** javlja se **sitno točkasti ružičasto-crveni osip** po trupu i ekstremitetima, koji je najizraženiji u pazušnim jamama i preponama. Koža na mjestima gdje se nalazi osip na dodir je **hrapava**. Karakteristično je **crvenilo obraza uz blijedo područje oko usana**, a jezik može imati tzv. **malinast izgled**.

U nekim slučajevima, **nakon 2 do 3 tjedna** može doći do **ljuštenja kože**, osobito na trbuhu, dlanovima i vršcima prstiju.

Šarlah se najčešće javlja kod **djece predškolske i školske dobi**. Bolest se može pojaviti sporadično ili u manjim epidemijama, najčešće tijekom jeseni i zime.

Način prijenosa

Bolest se prenosi **kapljičnim putem**, odnosno kašljanjem i kihanjem, ali i **dodirom ili putem predmeta** kontaminiranih slinom zaražene osobe.

Inkubacija, odnosno vrijeme od zaraze do pojave simptoma, traje **od 2 do 5 dana**.

Važno je da se **odmah nakon postavljanja dijagnoze započne s antibiotskim liječenjem**, jer nakon **24 do 48 sati terapije dijete više nije zarazno**.

Dijagnostika

Dijagnoza šarlaha najčešće se postavlja na temelju **kliničke slike**. Dijagnozi može pomoći i **dokaz beta-hemolitičkog streptokoka grupe A iz obriska ždrijela**.

Danas su dostupni i **brzi testovi za dokazivanje streptokoka**, čiji je rezultat gotov za **10 do 15 minuta**, a temelje se na dokazivanju antigena bakterije.

Liječenje

Dijete kod kojeg se sumnja na šarlah potrebno je **odvesti liječniku na pregled**.

Bolest se liječi **antibioticima**, najčešće iz **penicilinske skupine**, u trajanju od **10 dana**. Ako je dijete alergično na penicilin, primjenjuju se **drugi antibiotici prema preporuci liječnika**.

U slučaju da je dijete lošeg općeg stanja, ima vrlo visoku temperaturu koja se teško snižava, povraća, klonulo je ili dehidrirano, može biti potrebno **bolničko liječenje** uz nadoknadu tekućine i primjenu antibiotika.

Zahvaljujući pravodobnom liječenju antibioticima, **komplikacije šarlaha danas su rijetke**.

Postupanje u kolektivu

Dijete oboljelo od šarlaha **ne smije boraviti u vrtiću** te mora ostati kod kuće tijekom liječenja.

Nakon postavljanja dijagnoze, **pedijatar obavještava epidemiološku službu**, a vrtić se informira kako bi se moglo pratiti eventualno pojavljivanje bolesti kod druge djece.

U slučaju većeg broja oboljelih provode se **mjere prema uputama epidemiologa**. One mogu uključivati uzimanje brisova kod djece i odgojitelja s izraženim simptomima bolesti te provođenje dodatnih higijensko-epidemioloških mjera.

Prema preporukama zavoda za javno zdravstvo, **asimptomatske kliconoše streptokoka u pravilu se ne traže niti liječe**, već se naglasak stavlja na **preventivne mjere i praćenje simptoma**.

Zdravstvena voditeljica Martina Jurkić.